

**Från:** johthy@telia.com  
**Skickat:** den 26 april 2015 01:16  
**Till:** Justitieombudsmannen  
**Ämne:** Anmälan mot Karolinska Institutet  
**Bifogade filer:** 150207-beredning.docx

2015-04-26

Justitieombudsmannen

Anmälan mot Karolinska Institutet

Anmälare:

Johan Thyberg

Skedholmen 1

610 25 Vikbolandet

E-post: [johthy@telia.com](mailto:johthy@telia.com)

Telefon: 070 5970940

Anmälan:

Jag ber härmed JO granska Karolinska Institutets handläggning av oredlighetsärendet med dnr 2-2184/2014 med utgångspunkt från vad som framgår av nedanstående brev ställt till institutets rektor.

Begäran gäller självklart inte de delar som rör avsaknad av tillstånd från EPN och LMV och som utreds av IVO och LMV.

Inte minst viktig är frågorna om vad som är allmän handling och i vilken mån anmälarna på samma sätt som den anmälde har rätt att ta del av och yttra sig över material som tillförts ärendet innan beslut fattas.

Vänliga hälsningar

Johan Thyberg

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: [johthy@telia.com](mailto:johthy@telia.com)

Datum: 2015-04-26 01:00

Till: <[anders.hamsten@ki.se](mailto:anders.hamsten@ki.se)>, <[registrator@ki.se](mailto:registrator@ki.se)>

Kopia: <[karin.jakobsson@ki.se](mailto:karin.jakobsson@ki.se)>, <[per.bengtsson@ki.se](mailto:per.bengtsson@ki.se)>, <[lisen.samuelsson@ki.se](mailto:lisen.samuelsson@ki.se)>, <[bo.tideholm@karolinska.se](mailto:bo.tideholm@karolinska.se)>, <[johan.bratt@karolinska.se](mailto:johan.bratt@karolinska.se)>, <[niels.lynoe@ki.se](mailto:niels.lynoe@ki.se)>, <[bengt.gerdin@surgsci.uu.se](mailto:bengt.gerdin@surgsci.uu.se)>, <[Annika.Wereen@mpa.se](mailto:Annika.Wereen@mpa.se)>, <[Erika.Anthoney-Oscarson@ivo.se](mailto:Erika.Anthoney-Oscarson@ivo.se)>

Ärende: dnr D-2184/2014

2015-04-26

Anders Hamsten

Rektor

Karolinska Institutet

Kopia till:

Karin Jakobsson, jurist och chef ledningskansliet KI

Per Bengtsson, universitetsdirektör KI

Lisen Samuelsson, jurist ledningskansliet KI

Bo Tideholm, verksamhetschef ÖNH-kliniken Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge

Johan Bratt, chefsläkare Karolinska Universitetssjukhuset

Niels Lynöe, ordförande i etiska rådet KI

Bengt Gerdin, extern granskare

Annika Weréen, Läkemedelsverket

Erika Anthoney-Oscarson, Inspektionen för Vård och Omsorg

Re; Dnr 2-2184/2014

Bäste Anders!

Oredlighetsärendet vid KI med dnr 2-2184/2014 är egentligen två helt olika ärenden som av outgrundlig anledning har registrerats och behandlats under samma diarenummer. Det första ärendet rör en anmälan från den 24 juni 2014 där misstankar om oredlighet framförs mot en artikel rörande transplantation av oesophagus på råtta. Det andra ärendet avser en anmälan från den 18 augusti 2014 med oredlighetsmisstankar mot sex artiklar om transplantation av konstgjord trakea på människa.

Att döma av hur "ärendet 2-2184/2014" därefter behandlats kan man inte få någon annan uppfattning än att tilltaget att registrera humantrakeaärendet under råttoesophagusärendet avsåg att försöka dölja det mycket stora och för KI:s del mycket allvarliga humanärendet under det förhållandevis mycket mer godartade rättärendet.

Vad som gör humanärendet så utomordentligt allvarligt är inte bara att det rör patienter som fått utstå ett stort lidande och att misstankar framförts om undanhållande och förvanskning av resultat i de sex publikationerna. Därtill kommer att de tre transplantationer som det rör sig om utförts utan tillstånd från Etikprövningsnämnden (EPN) och utan tillstånd från Läkemedelsverket (LMV) - i det senare fallet både gällande det konstgjorda rör som opererades in och den behandling med tillväxtfakter som gjordes i syfte att stimulera utväxten av de celler som sätts ut på implantatet före transplantationen. Än mer anmärkningsvärt är kanske att operationerna gjordes trots att den ansvarige läkaren, Paolo Macchiarini, i förväg varit i kontakt med LMV och därifrån fått veta att tillstånd krävdes för dessa ingrepp - se föreläggande från LMV till Karolinska Universitetssjukhuset (KUS), nummer 14 i handlingslistan.

Dessa frågor om avsaknad av lagstadgade tillstånd är för närvarande under utredning av LMV samt Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO).

Att KI försökt sopa det extraordinära humanärendet (som uppmärksammats världen över) under mattan framgår med all önskvärd tydlighet av det beredningsdokument som du i egenskap av rektor utfärdade den 25 november 2014 (nummer 9 i handlingslistan), det vill säga så länge som fem månader efter det att den första anmälan kom in (varför denna fördröjning?). I inledningen av detta dokument sägs att det den 24 juni 2014 inkommit en anmälan mot **en artikel om transplantation av oesophagus på råtta**. Kort nedanför står följande: "Anmälan kompletterades i augusti 2014 med ytterligare handlingar". Vad detta avser är alltså den separata och oerhört mycket större och allvarligare anmälan avseende **sex artiklar om transplantation av konstgjord trakea besådd med stamceller på människa**. Denna senare anmälan beskrivs alltså som ett komplement till rättärendet och omnämns inte med ytterligare ett enda

ord i beredningsdokumentet. **Här kan man verkligen tala om att försöka sopa smutsen under mattan!**

Det blir om möjligt ännu värre i slutet av beredningsdokumentet där du utser professor Bengt Gerdin till granskare. Vad han får till uppgift att göra formuleras på följande sätt: "Uppdraget inbegriper att **granska artikeln** och utifrån övriga handlingar i ärendet bedöma om oredlighet i forskning förekommit". Ni försöker här alltså på nytt dupera potentiella läsare av beredningsdokumentet och få det att se ut som om ärendet rör en artikel (transplantation av råttosophagus) och som om de anmälda sex artiklarna rörande transplantation av konstgjord trakea på människa inte existerar.

Något nytt beredningsdokument som rättar till det defekta dokumentet från november 2014 har inte senare skrivits enligt handlingslistan, inte ens efter det att jag i ett brev daterat den 7 februari 2015 för dig påpekat de just refererade förhållandena (bifogas - diariefört under 2-4239/2014). Detta senare diarienummer är ett av flera under vilka KI registrerat skrivelser från utomstående rörande ärendet 2-2184/2014. Resultatet av detta blir att dessa skrivelser med stor sannolikhet aldrig kommer att bli kända för de som idag eller framledes ber att få ta del av handlingarna i 2-2184/2014. Åtminstone kunde man på registratorskontoret inte ge någon garanti om detta på en direkt ställd fråga.

En annan sak jag vill ta upp här är KI:s sätt att massivt sekretessbelägga uppgifter och nekandet till att lämna ut handlingar när det av något skäl inte passar KI.

Vad det gäller sekretessbeläggningen så kom den frågan upp när jag första gången bad att få ta del av handlingarna i dnr 2-2184/2014. Vad jag då fann var att samtliga appendices i den mycket stora och välunderbyggda anmälan som lämnats in rörande transplantationerna av konstgjord trakea på människa maskats i sin helhet. Jag överklagade detta till Kammarrätten som i dom i mål nr 91-15 gav KI bakläxa och menade att handlingarna kan utlämnas till mig. Till saken hör att nästan inga av de handlingar det här rör sig om kan anses integritetskränkande. Det är istället bara så att de i stort styrker det anmälarna hävdar. För patienterna, deras anhöriga och de som betalt för de operationer och den vård som utförts utan lagstadgade tillstånd och utan god vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (transplantationerna var de första i sitt slag i världen och tekniken hade inte ens prövats ut i djurförsök) skulle detta material också kunna användas i eventuella skadestandsprocesser. Det man sekretessbelagt är alltså i stor utsträckning sådant som resultat av röntgenundersökningar, mikroskopiska analyser av vävnadsprover från patologer med mera som styrker den kritik anmälarn för fram.

KI har dock vägrat att följa Kammarrättens dom och när jag den 24 april var uppe hos registrator för att på nytt ta del av handlingarna kunde jag bara finna att alla de appendices från anmälarna som var maskade när jag första gången tog del av materialet också nu var maskade (utan förklaring).

En annan sak som blev uppenbar vid detta senaste besök på KI var oviljan (nekandet) till att lämna ut handlingar. Jag hade vid flera tillfällen under den senaste tiden efterfrågat en skrivelse från Paolo Macchiarini med svar på de anklagelser som riktats mot de sex artiklarna rörande transplantation av konstgjord trakea på människa. Anledningen till att jag frågat om detta är att det rimligtvis vid det här laget borde finnas en sådan skrivelse. Det besked jag fått av juristen Lisen Samuelsson på ledningskansliet var dock att "inga tillkomna allmänna handlingar fanns i ärendet". Detta visade sig dock vara en sanning med viss modifikation. Samma dag som jag kom till KI för att ta del av ärendet (den 24 april) hade man i handlingslistan lagt till att det den 6 april hade inkommit en skrivelse från Paolo Macchiarini (nummer 34 i handlingslistan). Man kan fråga sig av vilken anledning det ska ta 18 dagar innan en sådan handling diarieförs?

Vid diskussion med juristen Karin Jakobsson i samband med mitt besök den 24 april bad jag att få ta del av skrivelsen från Macchiarini (den fanns inte bland de handlingar i ärendet som registrator hade plockat fram åt mig). Svaret var nej och anledningen skulle vara att det inte rörde sig om en allmän utan istället en intern handling. Om det är så att handlingen ska ses som intern därför att Macchiarini är anställd på KI så borde väl samma ska gälla anmälan som sådan, också den kommer ju från personer på KI?.

Jag blev mycket undrande inför beskedet från Jakobsson och försökte protestera men utan resultat. På direkt fråga fick jag till och med svaret att inte ens anmälarna skulle kunna få möjlighet att ta del av Macchiarinis svar på deras anklagelser och möjlighet att bemöta vad han skrivit. Jag trodde att detta var något anmälarna hade rätt till enligt 17§ i förvaltningslagen men det var det inte alls enligt Jakobsson. Enligt henne var de inte att betrakta som någotdera av "sökande, klagande eller annan part" i ärendet, alltså inte ens "annan part".

Karin Jakobsson och KI är dock helt inkonsekventa i vad ni klassificerar som allmän handling och ger möjlighet för någon att se enligt offentlighetsprincipen. Det svar som Macchiarini den 6 april avgivit mot anklagelserna rörande artiklarna om transplantation av konstgjord trakea på människa klassades som intern och icke allmän handling och skulle om jag förstod rätt inte bli allmän och offentlig handling förrän efter det att slutligt beslut fattats i ärendet. Inte ens anmälarna skulle få möjlighet att se och kommentera det. Till saken hör att en identisk typ av handling hade lämnats in av Macchiarini den 5 augusti 2014 (nummer 3 i handlingslistan). Det rörde sig här om hans försvar mot anklagelserna rörande artikeln om transplantation av oesophagus på råtta. Denna handling tycks dock redan från början ha betraktats som allmän och

offentlig. Första gången jag var uppe på KI för att ta del av ärende 2-2184/2014 fanns detta brev med bland de framtagna handlingarna och detsamma var förhållandet när jag den 24 april kom för att gå igenom materialet. Jag fick till och med kopior och har alltså en sådan av Macchiarinis försvarsbrev från augusti 2014 i min pärm.

Om Macchiarinis försvarsbrev från augusti 2014 är allmän handling måste rimligtvis även försvarsbrevet från april 2015 vara det. **Jag kräver därför på nytt att få ta del av detta senare brev.**

Som du säkert vet finns det flera större redaktioner inom media och press som arbetar med att dokumentera detta ärende.

Jag hoppas innerligt att det av de program och artiklar som kan förväntas komma tydligt ska framgå vilken skandal det rör sig om.

Hälsningar

Johan

Johan Thyberg

E-post: [johthy@telia.com](mailto:johthy@telia.com)